

IZVLEČEK SKRBNEGA, DOLŽNEGA RAVNANJA UPORABNIKOV IN LASTNIKOV KURILNIH, DIMOVODNIH IN PREZRAČEVALNIH NAPRAV – ZA ZAGOTAVLJANJE POŽARNE, OKOLJSKE IN ZDRAVSTVENE VARNOSTI

ŠTEVILO DIMNIŠKIH POŽAROV V ZADNJIH NEKAJ LETIH

Leto	Število požarov v objektih	Od tega število požarov, nastalih zaradi vžiga saj, iskrenja in neustreznega tehničnega stanja dimniških naprav
2010	1168	449
2011	1715	383
2012	1850	511
2013	1704	456
2014	1600	335

Vir: SPIN, URSZR

ŠTEVILO POŽAROV PO LETIH IN RANGU ŠKODE

	2010	2011	2012	2013	2014
Požari v objektih	1.911	2.280	2.199	2.073	1.936
Od tega v stanovanjskih stavbah	1.165	1.293	1.302	1.207	1.086
Ni podatka o škodi	560	635	557	320	495
Ni gnotne škode	307	497	475	549	388
do 10.000 €	250	135	212	270	158
10.000 € - 50.000 €	34	19	46	51	32
50.000 € - 100.000 €	7	4	9	13	12
100.000 € - 1.000.000 €	3	3	1	4	1
nad 1.000.000 €	4	0	2	0	0

Vir: SPIN, URSZR

Število smrti zaradi zastrupitve s CO v zadnjih nekaj letih:

Po podatkih Inštituta za varovanje zdravja RS je zastrupitev s CO v Sloveniji **najpogostejša smrtna nenamerna zastrupitev**, saj umre v Sloveniji zaradi nenamerne zastrupitve s CO okoli **5 ljudi letno** (brez požarov), kar je 2,5 smrtnih zastrupitev na milijon prebivalcev.

(Vir: Zdravniški vestnik, januar 2014, Letnik 83).

1) POGOSTOST IZVAJANJA DIMNIKARSKIH STORITEV

Zakonodaja predpisuje:

čiščenje kurilnih, dimovodnih in prezračevalnih naprav:

- ▶ trdno gorivo – klasično kurjenje:
4x v kurilni sezoni oz. 3x v kurilni sezoni (primorska regija),
- ▶ biomasa – izgube ne presegajo 20%:
2x v kurilni sezoni,
- ▶ tekoče in/ali plinasto gorivo: *1x v kurilni sezoni,*
- ▶ zračniki za prezračevanje prostorov:
1x letno pregled in po potrebi čiščenje,

letni pregledi kurilnih, dimovodnih in prezračevalnih naprav:

- ▶ kurilna naprava: *1x v kurilni sezoni,*
- ▶ aktivna dimovodna naprava: *1x v kurilni sezoni,*
- ▶ rezervna dimovodna naprava: *1x vsako tretje leto,*
- ▶ zračniki za prezračevanje prostorov: *1x letno pregled in po potrebi čiščenje,*

meritve emisije dimnih plinov – emisijski monitoring:

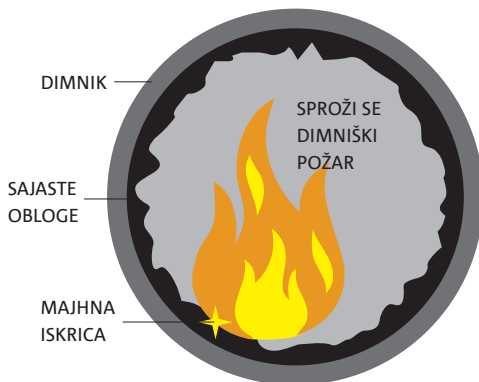
- ▶ tekoče in/ali plinasto gorivo: *1x v kurilni sezoni,*
- ▶ trdno gorivo: v pripravi metoda za merjenje emisije prašnih delcev PM₁₀.

2) PRVI PREGLED KURILNIH, DIMOVODNIH IN PREZRAČEVALNIH NAPRAV

Lastnik oz. uporabnik je dolžan pristojni dimnikarski službi prijaviti vsako novo ali rekonstruirano kurilno/dimovodno napravo ali spremembo energenta. Prav tako je lastnik oz. uporabnik dolžan odjaviti kurilno/dimovodno napravo, ki ni več v uporabi. Prvi pregled se opravi tudi na obstoječih napravah, ki že dalj časa niso obratovale, pa jih uporabnik želi na novo zagnati. Z dimnikarsko službo se je dobro posvetovati še pred vgradnjo ali sanacijo - *predhodno mnenje*.

Prvi pregled se opravi z namenom:

- ▶ preveriti, ali so naprave vgrajene v skladu s projektno dokumentacijo, predpisi in pravili stroke,
- ▶ preprečiti, da bi bile na novo vgrajene naprave napačno vgrajene ali da bi bile vgrajene naprave, ki kot tipski proizvod presegajo mejne vrednosti emisij,
- ▶ zagotoviti potrebne evidence o napravah in ugotoviti odgovorne osebe,
- ▶ zagotoviti pogoje za varno, pravilno in učinkovito obratovanje naprav,
- ▶ zagotoviti nadaljnjo redno oskrbo in nadzor naprav,
- ▶ podati uporabniku neodvisno povratno informacijo o napravah.

Slika 1: Nastanek dimniškega požara

3) REDNO ČIŠČENJE KURILNIH, DIMOVODNIH IN PREZRAČEVALNIH NAPRAV

Lastnik oz. uporabnik je dolžan omogočiti in zagotoviti nemoteno in redno čiščenje kurilnih, dimovodnih in prezračevalnih naprav.

Z rednim čiščenjem se:

- ▶ zagotovi požarno varno obratovanje,
- ▶ zmanjša poraba goriva in onesnaževanje okolja (1 mm sajnih oblog v kurišču pomeni 4-6% izgube – dodatna poraba goriva),
- ▶ zmanjša možnost za nastanek dimniškega požara, v kolikor pa že nastane dimniški požar, je škoda na samem dimniku/objektu minimalna ali pa je sploh ni,
- ▶ zagotovi nemoten dovod svežega zgorevalnega zraka do kurilnih naprav in odvod dimnih plinov skozi dimnik, bistveno zmanjša možnost za zastrupitev ljudi z ogljikovim monoksidom (CO),
- ▶ zagotovi ustrezno prezračevanje bivalnih prostorov stavbe (stavbe so zaradi sanacij bolj tesne).

Slika 2: Dimniški požar v razviti fazi – pomembnost lokacije ustja dimovodne naprave

4) REDNO PREGLEDOVANJE KURILNIH, DIMOVODNIH IN PREZRAČEVALNIH NAPRAV

Lastnik oz. uporabnik je dolžan omogočiti in zagotoviti nemoteno in redno pregledovanje kurilnih, dimovodnih in prezračevalnih naprav.

Namen rednega pregledovanja je ugotoviti:

- ▶ ali so naprave še v uporabnem stanju in so varne za uporabo,
- ▶ prisotnost vnetljivih snovi/materialov v bližini kurilnih in dimovodnih naprav,
- ▶ spremembe pogojev za obratovanje naprav (dovod zraka, kuhinjske nape, več naprav na skupni dimnik),
- ▶ priključitve novih naprav,
- ▶ stanje rezervnih dimovodnih naprav,
- ▶ prehodnost in ustreznost zračnikov za prezračevanje bivalnih prostorov.

Slika 3: Posledice dimniškega požara – prenos požara na stavbo

5) REDNO IZVAJANJE MERITEV EMISIJ DIMNIH PLINOV IZ MALIH KURILNIH NAPRAV – EMISIJSKI MONITORING (kakovost zraka, prašni delci PM10, NOx, CO)

Lastnik oz. uporabnik je dolžan omogočiti in zagotoviti redno letno neodvisno meritev emisije dimnih plinov, da se preveri vplive kurilne naprave na okolje, učinkovito rabo energije, tlačne razmere in prisotnost nevarnih koncentracij CO v dimnih plinih.

Slika 4: Poškodbe dimovodnih naprav

Slika 5: Vaš dimnikar

—VEČ INFORMACIJ JE NA VOLJO PRI POOBlašČENEM DIMNIKARJU.

—Seznam vseh izvajalcev in dimnikarskih območij je na voljo na spletnem naslovu:

http://www.mop.gov.si/si/delovna_podrocja/dimnikarska_dejavnost/

—KONTAKTNI PODATKI izvajalcev, članov Obrtno podjetniške zbornice Slovenije, so na voljo na številki:

01/58-30-566, Iris Ksenija BRKOVIČ – sekretarka sekcij

<http://www.ozs.si/Za%C4%8Dlane/Sekcijeinodbori/Sekcijadimnikarjev.aspx>

6) SPLOŠNE DOLŽNOSTI LASTNIKOV/UPORABNIKOV KURILNIH, DIMOVODNIH IN PREZRAČEVALNIH NAPRAV

Lastniki oz. uporabniki kurilnih, dimovodnih in prezračevalnih naprav so dolžni ravnati samozaščitno in preventivno:

- ▶ da na podstrešja, v okolico dimnikov ne odlagajo nepotrebne krame in zagotovijo prost dostop do dimovodnih naprav, s čimer zagotovijo nemoteno vzdrževanje in omogočijo intervencijo v primeru požara,
- ▶ da čistilne odprtine na dimniku niso založene s pohištvo, gorljivimi materiali ali so naknadno zazidane,
- ▶ da uporabljajo samo dovoljene energente (prepovedano kurjenje plastične embalaže, kemijsko obdelanega lesu in lesnih odpadkov, itd),
- ▶ da kurilne naprave uporabljajo izključno v skladu z navodili proizvajalca,
- ▶ da za čiščenje kurilnih naprav ne uporabljajo raznih dodatkov gorivom. Ti dodatki delujejo na principu povečanja temperature plamena. Nestrokovna uporaba teh dodatkov je nemalokrat vzrok za dimniški požar,
- ▶ da javijo vsakršen poseg v kurilno ali dimovodno napravo,
- ▶ da javijo vsakršne spremembe na stavbi, ki lahko vplivajo na varnost obratovanja naprav,
- ▶ da prijavijo vsako novo vgrajeno, rekonstruirano ali na novo zagnano (obstoječo) kurilno napravo,
- ▶ da zagotovijo, da dimnikarske storitve v rednih in predpisanih rokih opravi pooblaščen izvajalec dimnikarskih storitev. Običajno dimnikar storitve najavi, sicer uporabnik dimnikarja naroči,
- ▶ da redno vzdržujejo, obnavljajo in izboljšujejo kurilne, dimovodne in prezračevalne naprave,
- ▶ da vgradnjo naprav in sanacijske posege zaupajo strokovno usposobljenim in pooblaščenim izvajalcem in se izogibajo posegov v lastni režiji.

Do 1. 1. 2017 je bivalne prostore, v katerih je vgrajena kurilna naprava, ki uporablja zrak iz prostora, treba opremiti z javljalnikom ogljikovega monoksida (CO) in o tem seznaniti tudi dimnikarsko službo.